

divji sovražniki vendar le pridrli v mesto, kjer je bilo strašno morenje. Cesar Konstantin sam je padel v boju in junaško umrl. Kri je po mestu v boju s Turki kar curkoma tekla; kar je ostalo kristijanov, bili so sužnji Turkov. — Tako je končalo vzhodno-rimsko cesarstvo leta 1453. Polmesec je bil postavljen tam, kjer je prej bil križ zasajen; Carigrad se je imenoval Istanbul in bil glavno mesto turške države.

* „Лист за народ“ — se zove nov časnik, ki je v Novem Sadu jel izhajati začetkom decembra meseca 1876. leta, namenjen bolj prostemu ljudstvu. Izdajatelj in odgovorni vrednik mu je Emil Čakra, slavnoznan rodoljub in Srbski pisatelj. — Kakor kaže začetek, je vrednik pravo pogodil, da jemlje posebno ozir na niže ljudstvo, ter je podučuje o stvaréh, ki se blizu tičejo njega. Nahajajo se namreč v listu sestavki raznovrstnega obsega, ki so pisani v prav umljivem jezici. Objavljajo se v „Listu za narod“ spisi o narodnih, gospodarskih in naravoznanskih stvaréh, za kratek čas se skrbi z povestimi in smešnicami in trgovec bere v listu tudi tržna poročila in oglase. — Mi iz srca želimo g. E. Čakri obilo naročnikov in priporočamo list tudi našim rojakom, ki umó srbščino. — „List za narod“ izhaja vsako nedeljo in veljá za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrto leta 1 gold., in za mesec 50 kraje.

* „Pučke novine“, časopis za gospodarstvo, obrt i narod — od novega leta počenši izhajajo v Zagrebu pod vredništvom Ljudevita Tomšića vsako soboto na celi pòli. „Pučke novine“, pisane so prav po domače, tako, da jih tudi vsaki Slovenec brez najmanje težkoče razumeti more; ker vemo, da naobraženi Slovenci radi segajo po hrvaških spisih in časopisih in da je čedalje večja potreba, da se hrvaški in slovenski narod vsaj v književnem obziru združuje, priporočamo ta novi list vsem rodoljubnim Slovencem, temveč, ker se bo ta list posebno tudi na slovenske razmere oziral. Cena za vse leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 30 kr., za četrto leta 1 gold. 15 kr. Naročnina naj se pošilja „knjižari Mučnjak i Senftleben“ duga ulica v Zagrebu. Prva številka je že gotova, ter se vsakemu naročniku koj odpošlje.

V Zagrebu 26. decembra 1876.

Knjižara Mučnjak i Senftleben.

Politične stvari.

Novice iz Turčije in o Turških zadevah.

Za božične praznike je Turčija, kakor je zadnji naš list poročal, Evropskim vladam napravila veliko komedijo; proglasila je namreč s strelom topov ustavo. In kaka je ustava? Taka, kakor komedijanti opico oblačijo v štucaj, kedar ima plesati pred gledalci. Sultan je kalif, *) to je, glavár muhomedanske vere; podložni se zovejo Otomanci; državna vera je islam (turška vera), druge vere se samo trpijo; državni zbor ima dve zbornici: ena se zove senat, druga je zbornica poslancev, ki se sestavlja po poslancih iz pokrajin in sicer tako, da pokrajine, kjer so v večini mohamedanci, volijo dve tretjini mohamedancev,

*) Kalif je arabska beseda in pomeni po naše naslednik ali namestnik. — Pri tej priliki ne moremo si kaj, da ne bi omenili, kako potreben bi Slovencem bil slovenski tujih besedi, kakor ga je odboru Matičnemu že pred več časom nasvetoval gosp. dr. Bleiweis. Vred.

pokrajine pa, v katerih so v večini kristijani, polovico mohamedancev za poslance; po tem takem bi bila zbornica poslancev vsakako po večini turčinska. Tem glavnim točkam Turške ustave pripetih je še nekoliko določeb o svobodi tiska in zborovanja, o dolžnosti šolskega poduka, o enakopravnosti vseh pred postavo, o pravici vseh podložnikov kakoršne koli vere do državnih služeb itd. po izgledu modernih ustav na papirji. Po tem je lahko razumljivo to, da so Evropski poverjeniki v Carigradu Midhatovo naznanilo o razglašenji ustave molčé poslušali in da vsa trezna Evropa v njej vidi le „švindelj“, s katerim prekanjeno Turčin misli oslepiti svet.

Al Midhat se je zmotil, kajti najgorkejši prijatelj Turčije, Angleški poverjenik Salisbury, je naznanil, da mu je ta ustava deveta briga in da ima povelje zapustiti Carigrad, če Turčija ne dá odgovora na tirjatve Evropskih diplomatov.

Z razglašenjem ustave tedaj Turčija ni dosegla nikakega vspeha. Celó poročila iz Angleškega se glasé, da, če je ustava zadnja koncesija, potem ni treba daljnih razgovorov. Gotovo pa je, da Turčija prostovoljno ne dovoli nič drugega, ker je izrekla, da se bo vsakemu daljnemu zahtevanju, posedenji dežel itd. ustavljala z orožjem. To je dosti jasno, Evropa je ta odgovor tudi dobro razumela, to kažejo vse priprave.

V Srbiji so odšli že vsi častniki, ki so bili med pomirjem nazaj prišli, zopet na bojišče. Ruski general Nikitin, ki je prišel na Černajevo mesto, je Srbske vojake pozdravil z jako bojevitim govorom — — čeravno najnovejša poročila naznanjajo, da je premirje podaljšano do 1. marca.

Grki se pripravljajo za boj. Zbornica je dovolila 10 milijonov za oboroženje vojne in sprejela vladini predlog, da se ima sklicati 120.000 mož.

Tudi Črnogorci ne verujejo na mir, kajti vkljub premirju sta se podala že nadpoveljnika Petrović in Vukotić k svojim četam.

Poverjeniki Evropskih vlad v Carigradu so se o vseh tirjatvah zedinili in to tudi Mithad-paši in sultanu naznanili, rekoč, da, ako Turčija ne sprejme njihovih predlogov, vsi zapustijo Carigrad, — to pa pomeni vojsko. Turčija še ni dala gotovega odgovora. Dunajski dopisnik Angleškega časnika pa telegrafuje, da je Mithad odgovoril Salisbury-u: „Ko smo prišli na to zemljo, bilo nas je le 600 mož; zapustili pa jo bomo tadaj, ko nas bo samo še šest.“ Ta odgovor daje malo nade, da bi se štrina mirno razmotala, česar se nekateri oficijozni listi vendar še nadjajo.

Na Srbskem se je za zdaj ministerska kriza izmotala tako, da ostane dosedanje ministerstvo.

Vnanji časniki govoré tudi mnogo o tem, da se Avstrija pripravlja za vojsko. Pripravljajo se namreč trije oddelki po 30.000 mož; prvi ima nastaviti se na Erdeljskem pod nadpoveljem fml. Ringelsheima, drugi ob Savi pod fcm. Mollinara, tretji v Dalmaciji pod poveljstvom Rodičevim. Generalnemu štabu ima biti načelnik gm. Gurán. Važno je tudi to, da je bilo na Dunaji te dni pod predsedstvom cesarja samega ministersko posvetovanje, h kateremu sta prišla tudi Avstrijska poslanca iz Londona in Berolina: grofa Beust in Karolyi. Govorí se, da je bilo to posvetovanje najbolj zarad Turških homatij.

Tako stojé danes še homatije Turške.

Mnogovrstne novice.

* Vremenski preroki pravijo, da letos ne bo hude zime; to sodijo po tem, da iz mnogih dežel Evropskih letošnjo jesen se niso preselili šterki (štorklje,